Pagsasaling Wika: Agham o Sining?

Tomboc, Marylaine N. *BSHM/TM 1A*

Mga gabay na tanong:

1. Ano ang pagsasalin? Ano ang mga anyo nito?

   - Mula sa bidyo na aking napanood at napakinggan, tinanong kung ito ay agham o sining. Ang pagsasalin bilang agham ay ang proseso ng paglipat ng mga teksto sa agham at teknikal na mga teksto mula sa isang wika tungo sa isa pang wika. Samantala, ang pagsasalin bilang sining, ay ang proseso ng paglilipat ng kahulugan ng mga akda sa panitikan. Layunin nito ang pagbibigay ng access sa mga akdang ito sa mga mambabasa mula sa iba't ibang kultura at wika. Magkaiba ang sinasabi nina Nida at Savory, ngunit may iisa lang ang ibig hangarin kung saan mo gagamitin ang pagsasaling wika. Narito ang mga anyo na gabay sa pagsasalin.

Direktang pagsasalin	ito ang pinakasimple at pinaka direktang paraan ng pagsasalin kung saan binibigkas ng salin ang mga salita at mga ideya sa orihinal na wika.
Adaptasyon	ito ay ang pagsasalin ng isang akda na may pagbabago sa konteksto, kultura, o karanasan ng mga mambabasa o manonood. Ito ay karaniwang ginagawa sa mga akdang literatura na may mga kultural na reference na hindi maaaring madaling maintindihan ng mga mambabasa ng ibang kultura.
Interpretasyon	ito ay ang pagsasalin ng isang akda na may layunin na bigyan ng panibagong interpretasyon o kahulugan. Ito ay ginagawa upang maipakita ang ibang pananaw o interpretasyon ng isang akda.
Free translation	ito ay ang pagsasalin ng isang akda na mayroong layunin na magbigay ng mas malayang pagkakaintindi sa orihinal na teksto, kung saan binibigyang diin ang ibang mga aspeto ng teksto na maaaring hindi naiintindihan sa orihinal na wika.
Back translation	ito ay ang paglilipat ng isang salin sa isang wika patungo sa orihinal na wika upang masiguro na naipapahayag nito ang tunay na kahulugan ng orihinal na teksto.

Ang mga ito ay ilan lamang sa mga anyo ng pagsasalin sa sining at agham, at maaaring mayroon pang iba pang mga uri ng pagsasalin na ginagamit depende sa layunin ng pagsasalin at ang uri ng teksto na isinasalin.

2. Ano ang mga katangiang dapat taglayin ng isang tagapagsalin?

   - Ang katangian na dapat taglayin ng isang tagapagsalin ay iba't ibang layunin, tulad ng pagpapalawig ng pag-unawa sa kultura at panitikan ng ibang bansa, pagpapalaganap ng kaalaman at teknolohiya, at pagbibigay ng karagdagang mga pagkakataon para sa pakikipag-ugnayan at pakikipagpalitan ng ideya sa mga tao. Upang maipamalas ang mahusay na pagsasalin, ang isang tagapagsalin ay dapat taglayin ang mga sumusunod na katangian: maalam sa dalawang wika, maingat at detalyado, maalam sa kultura, maingat sa pananatili ng tono at istilo, at maalam sa teknikal na bokabularyo. Sa pangkalahatan, ang isang mahusay na tagapagsalin ay dapat na maalam sa wika, kultura, at konteksto ng orihinal na teksto at maingat na naipapasa ang mensahe nito sa salin ng tama at wasto.

3. Mayroon bang mga gabay na sinusunod sa pagsasalin. Paano ang proseso ng pagsasalin?

   - Oo, mayroong mga gabay na sinusunod sa pagsasalin upang matiyak na maipapasa ng maayos ang mensahe ng orihinal na teksto. Ang mga ito ay maaaring tumutukoy sa mga panuntunan sa pagpili ng mga salita, paglikha ng tamang tono at estilo, at pagtitiyak na naipapasa ng maayos ang kahulugan ng teksto.

   Ang proseso ng pagsasalin ay maaaring batay sa mga sumusunod na hakbang:

Pag-unawa sa orihinal na teksto: Kailangan unahin ng tagapagsalin na maunawaan ang orihinal na teksto upang malaman ang kahulugan at layunin nito.
Pagpili ng mga salita: Ang tagapagsalin ay dapat mamili ng mga salitang magpapakita ng tamang kahulugan at tono ng orihinal na teksto sa wikang isasalin.
Pagsasalin ng mga pangungusap: Dapat isaalang-alang ng tagapagsalin ang gramatika, pananaw, at istilo ng orihinal na teksto habang isinasalin ang mga pangungusap.
Pagsasaayos ng teksto: Kailangan isaayos ng tagapagsalin ang mga salita, pangungusap, at parirala upang magkakatugma at pagkakabuo ng isang malinaw na mensahe.
Pag-review: Dapat suriin ng tagapagsalin ang salin upang matiyak na tama ang pagkakaintindi ng orihinal na teksto at naipasa ng maayos ang mensahe nito sa wikang isasalin.

Ang pagsasalin ay isang mahalagang gawain na nag-aangkin ng tamang kaalaman sa dalawang wika at kultura upang maipasa nang maayos ang mensahe ng orihinal na teksto sa wikang isasalin. Sinabi din sa bidyo na hindi biro ang gawain ng isang pagsasalin dahil maari siyang *criticize* kung ito ay napatunayan na nagkasala sa pagsasalin.

4. Mahalaga ba ang pagsasalin sa atin bilang Filipino? Patunayan.

   - Oo, mahalaga ang pagsasalin sa atin bilang Filipino dahil ito ang nagbibigay-daan upang maipasa nang maayos ang mga kaalaman at kultura mula sa iba't ibang wika at kultura. May mga panahon na hindi lahat ay nakakapagsalita o nakakaintindi ng iisang wika, at ang pagsasalin ay nagbibigay ng oportunidad upang maihatid ang mensahe sa mas maraming tao sa iba't ibang lugar at kultura. Halimbawa, sa larangan ng panitikan, ang pagsasalin ay nagbibigay ng pagkakataon sa mga mambabasa na makapagbasa ng mga akda mula sa ibang bansa, at sa larangan ng negosyo, ang pagsasalin ay nakatutulong sa pagpapalawig ng mga kompanya sa ibang bansa.

   Bilang isang bansa na may malawak na kaalaman at kultura, mahalaga para sa atin na maipasa ang ating mga kaalaman at kultura sa iba't ibang wika at kultura upang mas maraming tao ang makakatanggap at maunawaan ang kahalagahan nito. Sa ganitong paraan, nagiging mas malawak ang ating kaalaman at pag-unawa sa iba't ibang uri ng kultura at tradisyon, at nagiging daan ito upang magkaroon ng mas malawak na

perspektiba at pag-unawa sa mundo. Sa ganitong paraan, makakatulong din ang pagsasalin sa pagkakaroon ng mas malalim na ugnayan at pakikipag-ugnayan sa ibang bansa at kultura.

5. Sa paanong paraan nakakatulong ang pagsasalin sa pagpapalawak ng bokabularyo?
   - Ang pagsasalin ay nakakatulong sa pagpapalawak ng bokabularyo sa pamamagitan ng pagpapalitan ng mga salita at konsepto mula sa isang wika patungo sa ibang wika. Sa paggawa nito, naipapakita ang mga kaibahan at pagkakatulad ng mga wika, at nabibigyan ng oportunidad ang mga tagapagsalin na maghanap ng mga bagong salita at kahulugan na magiging kapaki-pakinabang sa pagpapalawak ng bokabularyo.

Sa pagpapalawak ng bokabularyo, hindi lamang nagiging mas malawak ang ating kaalaman sa iba't ibang wika, kundi nagiging daan rin ito upang magkaroon ng mas malalim na pag-unawa sa mga salita at kahulugan sa bawat wika. Sa ganitong paraan, nagiging mas maraming salita at kahulugan ang ginagamit sa komunikasyon, at magiging mas epektibo ang pagpapahayag ng mga ideya at mensahe. Bukod pa rito, sa pagpapalawak ng bokabularyo, nabibigyan din ng oportunidad ang mga wika na mag-evolve at magkaroon ng mga bagong salita at kahulugan. Sa ganitong paraan, nagiging buhay at dinamiko ang bawat wika, at nagiging mas kapaki-pakinabang ito sa pang-araw-araw na pakikipag-ugnayan sa iba't ibang uri ng tao. Kaya't mahalaga ang papel ng pagsasalin sa pagpapalawak ng bokabularyo at pag-unawa sa mga wika at kultura ng ibang bansa, dahil nagiging daan ito upang magkaroon ng mas malawak na pagkakaunawaan at pagpapahalaga sa mga kaibahan at pagkakatulad ng bawat wika at kultura.

6. Saan maaaring nakapokus ang pagsasalin?
   - Tulad ng sinabi sa bidyong napanood at napakinggan, Ang pagsasalin ay maaaring nakatuon sa iba't ibang aspekto ng wika at kultura, tulad ng pagsasalin ng teksto, teknikal na dokumento, patnubay sa turista, medikal na dokumento, at pelikula at telebisyon. Sa pangkalahatan, ang layunin ng pagsasalin ay maghatid ng impormasyon, magbigay ng kahulugan at pag-unawa, at magtaguyod ng pagkakaunawaan at respeto sa bawat kultura. Isang magandang epekto nito ay ang pagpapalawak ng bokabularyo sa isang wika dahil sa pagpapalitan ng mga salita at kahulugan ng mga teksto mula sa iba't ibang wika.

7. Ilahad ang mga dapat na isaalang-alang sa pagsasalin.
   - Narito ang mga dapat isaalang-alang sa pagsasalin ng isang teksto: konteksto, mungkahi ng may-akda, layunin ng pagsasalin, wika at kultura ng dalawang wika, estilo ng pagsulat, at tamang pananaw. Ang konteksto ng teksto ay mahalaga upang maintindihan kung paano dapat isalin ang mga salita at kahulugan nito sa tamang paraan. Kapag may-akda ng teksto ay mayroong mungkahi o rekomendasyon sa pagsasalin, mahalagang isaalang-alang ito. Dapat din malinaw ang layunin ng pagsasalin, tulad ng paghatid ng impormasyon, pagbibigay ng kahulugan, at pagtataguyod ng pagkakaunawaan at respeto sa bawat kultura. Sa pagsasalin, mahalagang isaalang-alang ang wika at kultura ng dalawang wika upang maisalin ng maayos ang kahulugan at diwa ng mga salita. Ang estilo ng pagsulat ay isa pang bagay na dapat isaalang-alang sa pagsasalin, dahil ito ay makakatulong sa pagpili ng tamang bokabularyo at tono ng pagsasalin. Mahalagang magkaroon din ng tamang pananaw sa pagsasalin, tulad ng respeto sa wika at kultura ng teksto at ng pagkakataon na isinalin ito ng maayos upang magamit ng iba pang tao.